

RANTASALMEN KUNNANVALTUUSTOLLE

VALTUUSTOALOITE / HYVINVOINTIKOORDINAATTORI

Rantasalmen kunnan strategiassa vuodelle 2025 päämäärinä ovat kuntalaisten oma-toimisuus ja aktiivisuus sekä elävä kunta. Näihin päämääriin vastaa mm. HYTE-toiminta!

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, mutta kunnan tehtävänä on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tavoitteena kaiken ikäiset työ- ja toimintakykyiset asukkaat ja elinvoimainen kunta.

Toiminnan painotus on siirtynyt korjaavasta toiminnasta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön (STM). Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eli HYTE-toiminta toteuttaa Rantasalmen kuntastrategiaa ja on siis tärkeää, paitsi kuntalaisten elämänlaadun kannalta, myös koko kunnan elinvoiman ja houkuttelevuuden näkökulmasta.

HYTE nähdään helposti vain "sote-ammattilaisten puuhasteluksi". Tämä käsitys on virheellinen!

1. HYTE vaatii ensiksikin lähes aina useamman hallinnonalan yhteistyötä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

HYTEä on sen varmistaminen, että kuntalaisilla on hyvät edellytykset vireään toiminta- ja työkykyisyyteen, hyvät liikuntamahdollisuudet ja että koulupudokkaita ei tule. HYTEä on oppilashuollon sujuva toiminta ja vanhusten turvallisuuden ja ruokailun parantaminen. HYTE-työstä suuri osa tehdäänkin hallintokuntien rajapinnoissa. Usein tämä toinen hallintokunta on sote.

HYTE-toiminnan tavoitteena on sote-palvelujen kasvun hidastuminen ja taittuminen. Sosiaali- ja terveysammattilaisten nyt siirryttyä kokonaan pois kunnan alaisuudesta on tällainen toimintojen yhteensovittaminen entistäkin kriittisempää.

2. Toisekseen HYTEllä on mitattavaa vaikutusta kuntalaisten elämään ja koko kunnan talouteen.

Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään ihmisten arkiympäristöissä. Tästä on paljon tutkimustuloksia ja nämä on onneksi huomioitu sote-uudistuksen valmistelussa.

Kunnille on otettu vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Huonon ja hyvän HYTE-kertoimen taloudellinen ero Rantasalmen kokoisessa kunnassa on merkittävä! Voimme omalla toiminnallamme ja uusilla

käytänteillä vaikuttaa tähän HYTE-kertoimen suuruuteen ja HYTE-rahaan. Edistämistyö aina tuo drivea meihin asukkaisiin ja alueelle vetovoimaa.

HYTE-kuntajohdon prosessi-indikaattoreissa edellytetään, että "kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä". Hyvinvointikoordinaattori voi olla myös kahden kunnan yhteinen. Tällainen päätoiminen tai puolikas työntekijä Rantasalmelta puuttuu.

Esitämme, että Rantasalmen kuntaan perustetaan hyvinvointikoordinaattorin vakanssi ja hyvinvointikoordinaattori aloittaa työnsä mahdollisimman pian kokopäiväisenä.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluvat mm.:

- HYTE-kertoimeen määriteltyjen tulos- ja prosessimittareiden todentaminen, toimeenpano ja toimenpide-ehdotusten teko eri hallintokunnille
- hankerahoitusten etsiminen, suunnittelu ja seuranta Rantasalmen alueelle
- Rantasalmen sisäisissä rajapinnoissa toimiminen prosessien sujuvoittamiseksi
- Rantasalmen ja hyvinvointialueen rajapinnoissa toimiminen " "
- kunnan vastuulle vielä jäävien järjestöavustusten koordinointi
- rantasalmelaisten järjestöjen ja alueen yhteistyön varmistaminen
- Rantasalmen Hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen laadinta yhdessä hyvinvointityöryhmän ja henkilöstöpäällikön kanssa.

Tässä esitetty HYTE-toiminnan järkevä organisointi hyvin todennäköisesti "maksaa itse itsensä takaisin" mm. varmistamalla Rantasalmelle paremman HYTE-kertoimen ja -rahat..

Rantasalmella, 30.8.2023


Marja Riitta Linnaranta

Mirja Repo Ketola


Minja Lääperi


Veli-Matti Luukkonen